

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Lorentz Lyceum, Maarten van Rossem

Herstelonderzoek

Datum vaststelling: 24 juni 2019

Samenvatting

De onderwijsinspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op de afdeling vmbo-kader van het Maarten van Rossem als voldoende.

De kwaliteit van het onderwijs hebben wij in januari 2018 als onvoldoende beoordeeld, omdat de kwaliteit van het lesgeven door de docenten onvoldoende was.

Wij beoordelen de kwaliteit van het onderwijs nu als voldoende en niet meer als onvoldoende. De docenten geven beter les. Daarnaast waren de onderwijsresultaten in januari 2018 onvoldoende. Ook deze resultaten zijn nu weer voldoende.

Wat is verbeterd?

De schoolleiding en de docenten hebben een duidelijke keuze gemaakt hoe er les moet worden gegeven op het Maarten van Rossem. Deze keuze heeft geleid tot duidelijkheid onder docenten wat er wordt verstaan onder een goede les. Om dit te realiseren heeft de school kennis in de school gehaald om de lessen te verbeteren.

De schoolleiding heeft lessen bezocht en deze nabesproken met de docenten. Hierin heeft de schoolleiding voor kaders gezorgd wat aansluit bij de behoeften van medewerkers. Binnen deze kaders hebben docenten afspraken gemaakt om elkaars lessen te bezoeken en daarover het gesprek aan te gaan. Het gesprek op de school gaat nu veel meer over de kwaliteit van het onderwijs dan in januari 2018. Al deze verbeteracties hebben ertoe geleid dat de kwaliteit van het onderwijs op Maarten van Rossem is verbeterd.

Wat kan beter?

Wij hebben kwaliteitsverschillen gezien tussen docenten. De school kan de verbeteracties blijven inzetten om de kwaliteit verder te verbeteren en de kwaliteitsverschillen tussen docenten te verkleinen. De school kan dit doen door in te blijven zetten op het bezoeken van lessen, zowel door docenten als schoolleiding.

Wat moet beter?

In de PTA's is niet duidelijk welke onderdelen van het examenprogramma, zoals vermeld in de examensyllabi, getoetst worden. Dit moet wel volgens artikel 31, lid 2a van het eindexamenbesluit. We geven voor deze tekortkoming een herstelopdracht. De schoolleiding is de opzet van de PTA's aan het

**Bestuur: De Gelderse Onderwijsgroep
Quadraam
Bestuursnummer: 13554**

School: Maarten van Rossem,
afdeling vmbo-kader

Totaal aantal leerlingen
(schoolbreed): 427

BRIN: 20TZ-07

Rapportnummer: 298874

evalueren en gebruikt hierbij ook de adviezen van het bestuur.
De herstelde en verbeterde PTA's moet de school voor 1 oktober 2019 aan de inspectie sturen.

Hoe verder?

De school is voldoende en staat niet meer onder verscherpt toezicht van de inspectie. We hebben wel afspraken gemaakt over de onderwijsresultaten. De school blijft ons de komende twee schooljaren (2018-2019 en 2019-2020) informeren over de onderwijsresultaten omdat deze erg wisselvallig zijn. Daarnaast wil de school ons op de hoogte houden van de verdere verbeteringen in het lesgeven.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het herstelonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten herstelonderzoek	9
4.	Reactie van het bestuur en school	13

1. Opzet van het herstelonderzoek

De inspectie heeft op 18 april 2019 een herstelonderzoek uitgevoerd op het Maarten van Rossem, afdeling vmbo-kader, naar aanleiding van het oordeel onvoldoende in januari 2018. Om het traject van verbetering te volgen hebben wij in november 2018 een voortgangsgesprek gevoerd met de schoolleiding en een afvaardiging van docenten.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het onderzoekskader 2017 voortgezet onderwijs. Wij hebben de standaard OP3 Didactisch handelen onderzocht, overeenkomstig de herstelopdracht die is omschreven in het rapport van januari 2018. Daarnaast hebben wij onderzoek gedaan naar de standaard OP8 Toetsing en afsluiting. Deze standaard onderzoeken wij sinds 1 januari 2019 bij alle onderzoeken. De andere kernstandaarden (zie tabel hieronder) hebben wij niet opnieuw onderzocht, maar geverifieerd of de kwaliteit nog hetzelfde is als in januari 2018.

Standaard	Onderzocht	Geverifieerd
Onderwijsproces		
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•
OP3 Didactisch handelen	•	
OP8 Toetsing en afsluiting	•	
Schoolklimaat		
SK1 Veiligheid		•
Onderwijsresultaten		
OR1 Resultaten		•
Kwaliteitszorg en ambitie		
KA1 Kwaliteitszorg		•
KA2 Kwaliteitscultuur		•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten bestudeerd en gesprekken gevoerd met leerlingen, docenten, de schoolleiding en de examensecretaris. Daarnaast hebben wij een inzage gedaan in het leerlingvolgsysteem en de cijferregistratie.

Aan het eind van de onderzoekszoeksdag hebben we onze bevindingen teruggekoppeld aan bestuur, schoolleiding en het voltallige team.

Tijdens de onderzoeksdag constateerden wij een aantal wettelijke tekortkomingen in het leerlingvolgsysteem. Deze tekortkomingen hebben betrekking op de eisen rondom het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en de eenduidige verwerking van cijfers in het leerlingvolgsysteem. De schoolleiding gaf aan deze laatste tekortkoming terstond te zullen herstellen.

Op 17 mei 2019 hebben wij op de school een hercontrole uitgevoerd naar deze eenduidige verwerking van cijfers in het leerlingvolgsysteem waarbij wij concluderen dat de tekortkoming is hersteld.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het onderzoekskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten. Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Schoolplan
- Schoolgids
- Meldcode kindermishandeling
- Monitoring sociale veiligheid

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In januari 2018 hebben wij op Maarten van Rossem, vmbo-kader een onderzoek uitgevoerd en het oordeel onvoldoende toegekend.

Op 18 april 2019 hebben wij de kwaliteit van het onderwijs opnieuw onderzocht. Tijdens dit onderzoek hebben wij twee tekortkomingen geconstateerd binnen de standaard OP8, Toetsing en afsluiting. Op 17 mei 2019 hebben wij deze standaard opnieuw onderzocht en geconstateerd dat de school één van deze tekortkomingen dusdanig heeft hersteld dat wij het oordeel voldoende toekennen voor de standaard OP8. Voor de andere tekortkoming krijgt de school een herstelopdracht.

Het eindoordeel voor de afdeling vmbo-kader van het Maarten van Rossem is voldoende.

De school heeft het afgelopen jaar intensief gewerkt aan het verbeteren van het didactisch handelen van de docenten met als gevolg dat de kwaliteit nu voldoende is. Er zijn nog wel aanmerkelijke verschillen tussen docenten. Dit maakt dat het belangrijk is om de ingezette verbeteractiviteiten door te zetten en de effecten ervan systematisch te blijven monitoren. De actieve betrokkenheid van leerlingen in de klas verdient daarbij bijzondere aandacht.

De onderwijsresultaten waren een jaar geleden onvoldoende. De resultaten van twee indicatoren van het Onderwijsresultatenmodel (de onderbouwsnelheid en het bovenbouwsucces) waren onder de norm. Wij zijn destijds afgeweken van de beslisregel en hebben de onvoldoende onderwijsresultaten als voldoende beoordeeld. De reden dat we hebben afgeweken is dat de school heeft aangetoond dat een substantieel deel van haar leerlingen dermate veel ondersteuning behoeft dat een extra jaar vo-
onderwijs gerechtvaardigd is.

Wij hebben de school in januari 2018 de opdracht gegeven dat de onderwijsresultaten op grond van de beslisregel van de inspectie voldoende moesten zijn ten tijde van het herstelonderzoek. Aan deze opdracht heeft de school voldaan. De onderwijsresultaten op basis van de beslisregel van de inspectie zijn nu voldoende. Alleen de indicator R2 (onderbouwsnelheid) is nog onder de norm van die de inspectie stelt.

2.1. Afspraken over vervolgtoezicht

Het bestuur stuurt de komende twee schooljaren (2018-2019 en 2019-2020) een analyse van de onderwijsresultaten. Deze analyse ontvangen wij in november van het desbetreffende kalenderjaar. In deze analyse moet het bestuur weergeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de onderwijsresultaten.

Daarnaast heeft de school aangegeven dat ze de inspectie regelmatig op de hoogte wil houden van de verdere verbeteringen in de kwaliteit van het didactisch handelen.

Tabel wettelijke tekortkoming(en)

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
In de PTA's is niet duidelijk welke onderdelen van het examenprogramma, zoals vermeld in de examensyllabi, getoetst worden. Dit moet wel volgens artikel 31, lid 2a van het eindexamenbesluit.	De herstelde en verbeterde PTA's moet de school voor 1 oktober 2019 aan de inspectie sturen.	De inspectie controleert vanaf bureau de nieuwe PTA's op de wettelijke vereisten.

3. Resultaten herstelonderzoek

Tijdens het herstelonderzoek hebben wij de standaard beoordeeld die bij het herstelonderzoek in januari 2018 niet als voldoende kon worden beoordeeld. Het betreft de standaard Didactisch handelen (OP3). Daarnaast hebben wij de standaard Toetsing en afsluiting (OP8) beoordeeld. Deze standaard onderzoeken we sinds 1 januari 2019 bij ieder inspectiebezoek aan een school.

De overige standaarden hebben wij geverifieerd aan het oordeel en de onderbouwing zoals gegeven in het kwaliteitsonderzoek van januari 2018. In de standaarden waar geen wijzigingen zijn hebben wij het oordeel overgenomen. Dit oordeel staat in de tabel boven ieder kwaliteitsgebied. Eventuele aanvullingen of wijzigingen in onderbouwing van de standaard zijn tekstueel opgenomen. Voor de standaard OR1 Onderwijsresultaten hebben wij de nieuwe analyse van het bestuur en nieuwe vastgestelde opbrengstgegevens vanuit de Inspectie gebruikt om het oordeel te verifiëren.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

We beoordelen Zicht op ontwikkeling en begeleiding als voldoende. Deze standaard hebben we op de school door middel van onderzoek en gesprekken geverifieerd. Deze verificatie heeft tot een overeenkomstige onderbouwing en oordeel geleid als in het rapport van januari 2018.

OP3 Didactisch handelen

We beoordelen het didactisch handelen als voldoende. Het didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

De leraren van Maarten van Rossem werken sinds dit jaar volgens het 'directe instructie model', dat bestaat uit een vaste opbouw en structuur van de lessen. Dit model is goed zichtbaar in de lessen. De meeste lessen starten met een korte terugblik op de vorige les en/of met het ophalen van de voorkennis van de leerlingen. Daarna volgt een korte uitleg over hetgeen de leraar de komende les wil bereiken, gevolgd door individuele en/of groepsoefeningen. De les wordt vervolgens gezamenlijk afgesloten, waarbij wordt teruggeblikt op het geleerde. Door deze werkwijze hebben de lessen overwegend een heldere structuur en is de leerstof logisch opgebouwd. In gesprekken

geven ook de leerlingen aan dat zij de lessen helder van structuur vinden en dat ze baat hebben bij de door docenten gebruikte afwisseling van werkvormen. Het werken met individuele en groepsopdrachten leidt er toe dat leerlingen actief meedoen met de lessen. Wel is het zo dat de mate waarin leraren het 'directe instructie model' in de vingers hebben varieert. Een aantal leraren kan 'lezen en schrijven' met het model, maar er zijn ook leraren die nog moeite hebben het model op een natuurlijke wijze in te vullen.

De leraren slagen er in veel lessen in om rekening te houden met de behoeften van groepen en/of individuele leerlingen. Wij zien dit terug bij de instructie en bij de begeleiding en zeker ook bij de uitvoering van opdrachten. Veel van de gebruikte opdrachten zijn op maat gemaakt of laten ruimte voor keuzes door leerlingen. Met regelmaat zagen we dat leerlingen werden uitgedaagd om opdrachten op het naast hogere niveau uit te voeren. Leerlingen die extra begeleiding nodig hebben ontvangen deze.

OP8 Toetsing en afsluiting

Wij beoordelen de standaard Toetsing en afsluiting als voldoende. Uit gesprekken met diverse medewerkers in de school, en uit ons documentenonderzoek, blijkt een zorgvuldige procesgang om te komen tot een programma van toetsing en afsluiting voor de leerlingen. We zien dat er op integere wijze wordt omgegaan met het schoolexamen en het centraal examen. De betrokkenen zijn zich bewust van het belang en de impact van de examens.

Het examenreglement bevat de regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen, eventuele onregelmatigheden en de herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen.

Tijdens het herstelonderzoek constateerden we een niet-eenduidige administratie van toetsen die nog moeten worden ingehaald. De school heeft aangegeven dit per omgaande te herstellen. Het herstel hebben wij op 17 mei 2019 op de school gecontroleerd door een steekproef uit te voeren in het leerlingvolgsysteem. Wij hebben geen tekortkomingen meer geconstateerd. Daarnaast heeft de school duidelijke afspraken gemaakt over de administratie van nog in te halen toetsen. Ook ouders en leerlingen zijn hierover door een brief op de hoogte gesteld. De tekortkoming omtrent de cijferadministratie is hiermee weggewerkt.

Het PTA en het examenreglement zijn tijdig opgesteld en vastgesteld en goedgekeurd door de MR en aan de leerlingen verstrekt.

In de PTA's is niet duidelijk welke onderdelen van het examenprogramma, zoals vermeld in de examensyllabi, getoetst worden. Dit moet wel volgens artikel 31, lid 2a van het eindexamenbesluit. We geven voor deze tekortkoming een

herstelopdacht. De schoolleiding is de opzet van de PTA's aan het evalueren en gebruikt hierbij ook de adviezen van het bestuur. De herstellende en verbeterde PTA's moet de school voor 1 oktober 2019 aan de inspectie sturen.

3.2. Schoolklimaat

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			●	

We beoordelen Veiligheid als voldoende.

Deze standaard hebben we op de school door middel van onderzoek en gesprekken geverifieerd. Deze verificatie heeft tot een overeenkomstige onderbouwing en oordeel geleid als in het rapport van januari 2018.

3.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			●	

Wij beoordelen de standaard onderwijsresultaten (OR1) als voldoende.

De onderwijsresultaten zijn voldoende omdat de resultaten op drie van de vier inspectie-indicatoren boven de norm liggen. Hiermee komt het oordeel 'voldoende' overeen met het rapport uit januari 2018. De onderbouwing van dit oordeel wijkt echter af. Deze nieuwe onderbouwing beschrijven we in deze paragraaf.

Tijdens het onderzoek in januari 2018 zijn wij afgeweken van de beslislregel omdat de school had aangetoond dat een substantieel deel van haar leerlingen dermate veel ondersteuning nodig had dat een extra jaar vo-onderwijs gerechtvaardigd was. De school heeft de opdracht gekregen om de onderwijsresultaten tijdens het herstelonderzoek weer in lijn te brengen met de resultaatnormen die gelden vanuit de wet. Hieraan heeft de school voldaan.

De school heeft een eigen analyse gemaakt om beter te kunnen duiden waar de hiaten zitten in de onderwijsresultaten. Deze analyse heeft geleid tot verbeteractiviteiten welke effect hebben gehad in de eindexamenresultaten en in de doorstroom van de bovenbouwleerlingen.

Vorig jaar was de indicator R3 Bovenbouwsnelheid nog onvoldoende. Door minder leerlingen in de bovenbouw te laten zitten zijn deze resultaten gestegen tot boven de norm die van toepassing is voor de school. Alleen de indicator R2 Onderbouwsnelheid is nog onder de norm van de inspectie. Er doen nog teveel leerlingen langer over de onderbouwperiode dan op andere, vergelijkbare, scholen in Nederland.

De school stuurt veel gericht op de onderwijsresultaten door de risico-leerlingen eerder te detecteren en te bespreken. Hierdoor is er sturing mogelijk lopende het schooljaar. Dit heeft effect voor de onderwijsresultaten maar in het bijzonder voor de betreffende leerling. Doordat de school nu eerder zicht heeft op achterblijvende leerlingen wordt er beter gestuurd op hiaten en tekorten. Het effect hiervan is betere onderwijsresultaten die volgens de normen van de inspectie nu voldoende zijn.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

We beoordelen de standaarden Kwaliteitszorg en Kwaliteitscultuur als voldoende.

Voor deze standaard nemen wij het oordeel en de onderbouwing over uit het rapport van januari 2018. Daarnaast maken we hieronder een aantal aanvullingen op de onderbouwing van de standaarden.

KA1 Kwaliteitszorg (aanvulling)

Het afgelopen jaar heeft de nieuwe schoolleiding meer aandacht gegeven aan het evalueren van de verbeteractiviteiten. Een voorbeeld hiervan is het bijstellen van het verbeterplan om op deze manier gericht te kunnen inzetten op het verbeteren van het onderwijs.

KA2 Kwaliteitscultuur (aanvulling)

Daarnaast is er een aanspreekcultuur aan het ontstaan op school. Docenten spreken elkaar steeds meer aan op elkaars handelen in de klas. Daardoor leren ze om elkaar van feedback te voorzien. De schoolleiding heeft dit proces gefaciliteerd door afspraken te maken over het uitvoeren van collegiale visitaties en het gesprek tussen docenten over de constatering uit deze visitaties te verplichten. Dit heeft als effect dat het informele gesprek tussen docenten gaat steeds meer over onderwijs en de kwaliteit daarvan.

4 . Reactie van het bestuur en school

Het Maarten van Rossem is blij met de bevindingen en het oordeel van de Onderwijsinspectie. Het team van docenten en ondersteuners laat zien dat ze in staat is om aan een zeer diverse groep leerlingen kwalitatief goed onderwijs en ondersteuning te bieden. Het team laat ook zien dat het in staat is om in te spelen op specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen. Daarbij is wederom bevestigd dat schoolklimaat en de veiligheid van leerlingen prima op orde zijn. Het onderzoek toont aan dat de ingezette weg duurzaam is: niet alleen is het onderwijs aan leerlingen verbeterd, ook de kwaliteit van samenwerking en de onderzoekende houding zijn sterk ontwikkeld. Daarmee kunnen leerlingen, ouders en anderen erop vertrouwen dat ook in de komende jaren de onderwijskwaliteit op niveau blijft en verder ontwikkeld zal worden. We zijn er trots op dat de Inspectie aan heeft gegeven weer ambitie te zien op onze school. Net als de inspectie zien wij kansen voor verdere versterking. Daarop wordt stevig ingezet. Over de resultaten hiervan zal de school de komende jaren geregeld communiceren, ook met de inspectie.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

